

29.2.2012

MAAHANMUUTTOVIRASTO

MIGRATIONSVERKET

FINNISH IMMIGRATION SERVICE

KANSALAIUUYSYKSIKÖN TILASTOKATSAUS, VUOSI 2011

1. Kansalaisuusyksikön tehtävistä

Kansalaisuusyksikön tehtävänä on Suomen kansalaisuuden saamista, säilyttämistä, menettämistä ja siitä vapauttamista koskevien asioiden käsitteleminen ja ratkaiseminen sekä kansalaisuusaseman määrittäminen.

Suomen kansalaisuutta voi hakea joko hakemuksella tai ilmoituksella. Hakemusmenettely on tarkoitettu kaikille Suomessa asuville täysi-ikäisille ulkomaalaisille ja heidän huollossaan oleville alaikäisille lapsille. Kansalaisuuden myöntäminen hakemuksesta on harkinnanvaraista. Kansalaisuus voidaan myöntää, vaikka kaikki edellytykset eivät täytyisikään. Toisaalta hakijalla ei ole ehdotonta oikeutta saada kansalaisuutta, vaikka laissa säädetyt edellytykset täytyisivätkin.

Kansalaisuusilmoituksella Suomen kansalaisuutta voivat hakea vain tietyt henkilöryhmät, esimerkiksi entiset Suomen kansalaiset. Harkintavaltaa ilmoituksen ratkaisemisessa ei voi käyttää. Jos hakija täyttää edellytykset, hän saa Suomen kansalaisuuden. Toisaalta jos yksikin ehto jää täyttymättä, Suomen kansalaisuutta ei voi saada ilmoituksesta.

Kansalaisuusyksikön tehtävänä on myös määrittää viranomaisen tai asianosaisen pyynnöstä henkilön kansalaisuusasema, jos asialla on merkitystä

- Suomen kansalaisuuden olemassaolon kannalta
- kansalaisuuteen liittyvän oikeuden tai velvollisuuden kannalta
- viranomaisen henkilörekisterissä olevan merkinnän oikeellisuuden kannalta
- ulkomaalaisen Suomessa oleskelun kannalta
- muun näihin verrattavissa olevan syyn kannalta.

2. Vireille tulleet kansalaisuusasiat

2.1. Kansalaisuushakemukset

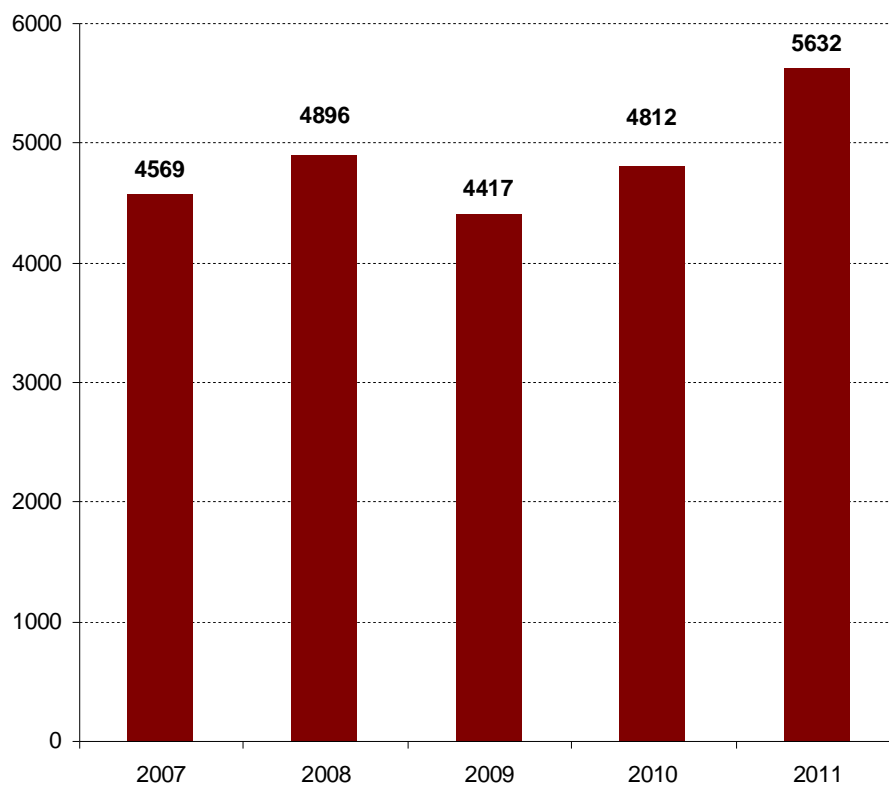
Kansalaisuushakemusten määrä lisääntyi vuonna 2011 yli 17 % edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2011 kansalaisuutta haki hakemuksella 5 632 henkilöä, kun vuonna 2010 hakijoita oli 4 812. Hakijamäärän kasvu selittyy etenkin 1.9.2011 voimaan tulleella kansalaisuuslain muutoksella. Kansalaisuuden saamiseksi vaadittava asu-misaika lyheni tuolloin kuudesta vuodesta viiteen vuoteen.

Vuosi	Hakijat
2007	4569
2008	4896
2009	4417
2010	4812
2011	5632

Hakija voi hakea kansalaisuutta myös huollossaan olevalle alaikäiselle, Suomessa asuvalle lapselle. Lukuun sisältyvät siten sekä aikuisten että lasten hakemukset.

Kansalaisuushakemukset, hakijat vuosina 2007–2011

Kansalaisuushakemusten suurimmat hakijaryhmät henkilömäärien mukaan ovat¹:

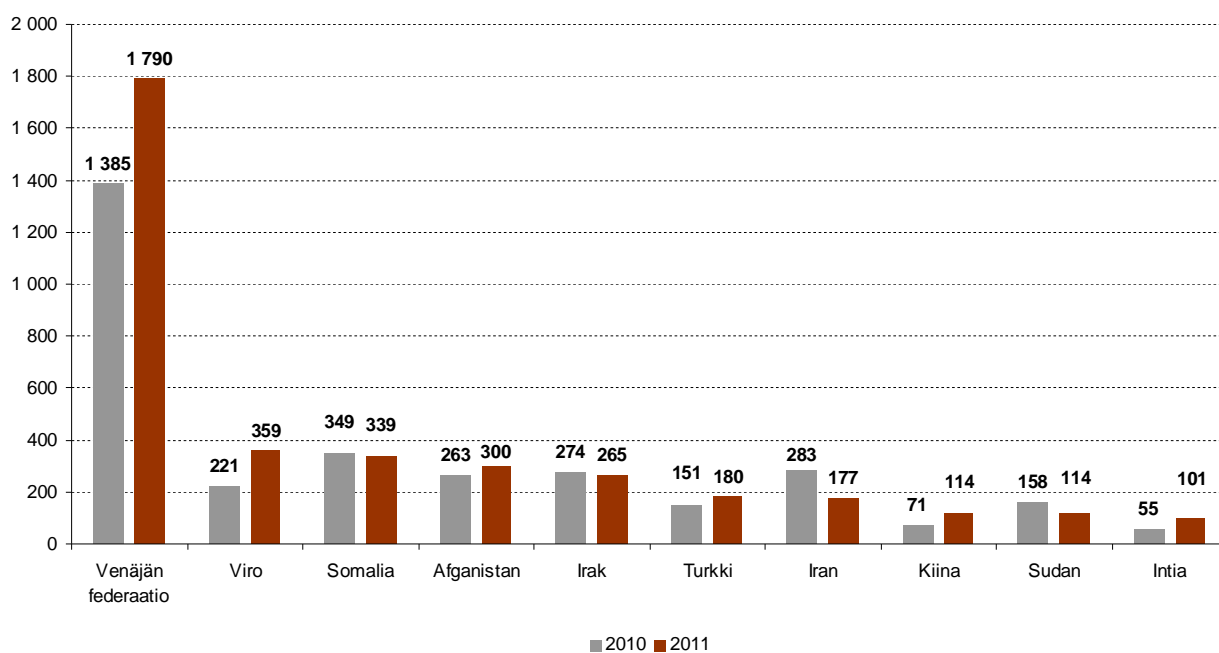
Kansalaisuushakemukset, TOP 10 -kansalaisuudet vuosina 2010 ja 2011 (henkilömäärä)

Hakijaryhmät	2011	2010	Muutos %
Venäjän federaatio	1 790	1 385	29
Viro	359	221	62
Somalia	339	349	-3
Afganistan	300	263	14
Irak	265	274	-3
Turkki	180	151	19
Iran	177	283	-37
Kiina	114	71	60
Sudan	114	158	-27
Intia	101	55	83

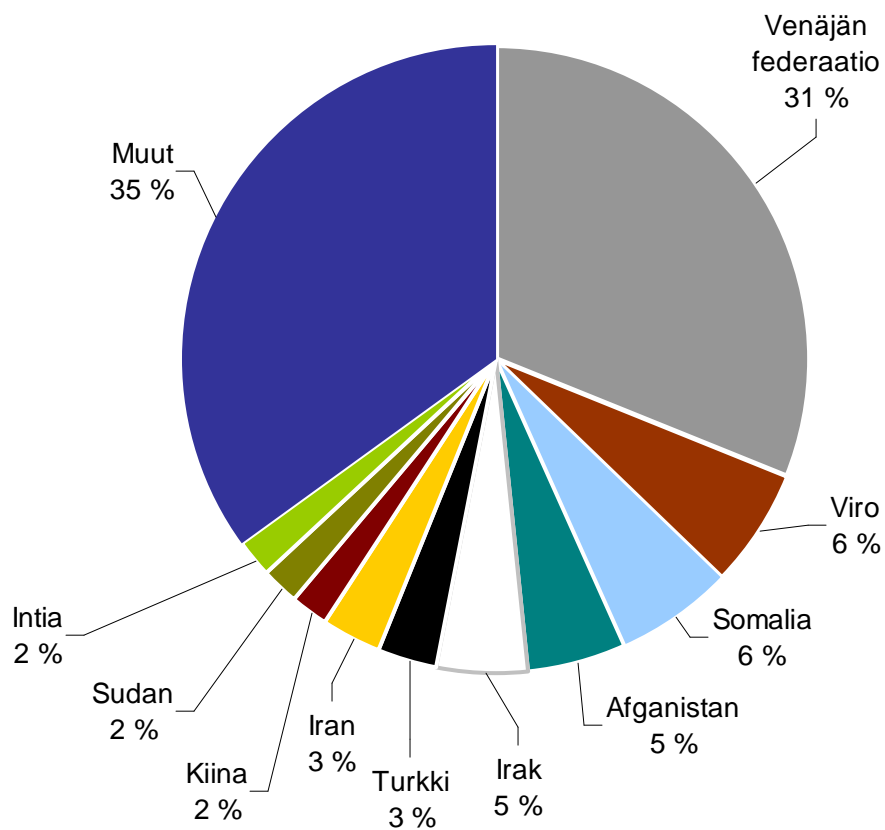
¹ Aikaisemmissa tilastokatsauksissa kansalaisuushakemusten hakijaryhmien TOP 10:ssä on ollut myös entisen Jugoslavian kansalaiset, joihin on sisältynyt nykyisen Kosovon, Montenegron ja Serbian kansalaisia. Nämä hakijat on esitetty aiemmin yhtenä ryhmänä sen vuoksi, että heillä ei ole kansallista passia mutta on ollut tiedossa, että he ovat entisen Jugoslavian kansalaisia.

Kansalaisuushakemukset, TOP 10 -kansalaisuudet vuosina 2010 ja 2011

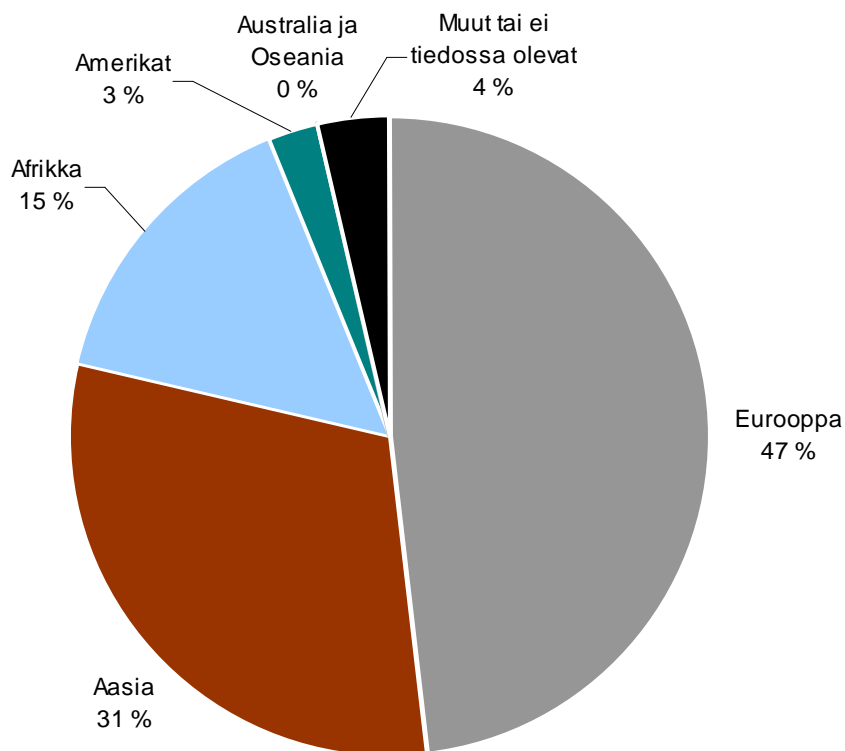
Kansalaisuushakemukset, TOP 10 -kansalaisuudet 2011 (henkilömäärä)

Alueellisesti hakijat jakautuivat siten, että lähes puolet hakijoista on Euroopasta.

Kansalaisuushakemukset, hakijat maanosittain vuonna 2011

2.2. Kansalaisuusilmoitukset

Vuonna 2011 pantiin vireille 706 kansalaisuusilmoitusta. Vuonna 2010 kansalaisuusilmoituksen teki 573 henkilöä.

Suomen kansalaisuutta haki nuoren henkilön ilmoituksella 235 henkilöä. Nuori, 18–22-vuotias ulkomaalainen voi saada Suomen kansalaisuuden ilmoituksella, jos hän on viettänyt suuren osan lapsuuttaan ja nuoruuttaan Suomessa. Vuonna 2010 nuoren henkilön ilmoituksia pantiin vireille 177.

Suomalaisen isän avioliiton ulkopuolella syntynyttä lasta koskevia ilmoituksia pantiin vireille 80, kun niitä vuonna 2010 tuli vireille 87. Muiden pohjoismaalaisten kuin entisten Suomen kansalaisten ilmoituksia tuli vireille 94, kun niitä vuonna 2010 tuli vireille 54.

Kansalaisuuslaki muuttui 1.9.2011. Tämän jälkeen kaikki entiset Suomen kansalaiset ovat voineet saada kansalaisuuden takaisin ilmoituksella asuinpaikasta riippumatta. Vuonna 2011 pantiin vireille 233 entisen Suomen kansalaisen ilmoitusta, näistä 214 lainmuutoksen jälkeen.

Ennen 1.9.2011 kansalaisuuden sai ilmoituksella

- Henkilö, joka oli menettänyt Suomen kansalaisuutensa riittämättömän yhteyden perusteella täyttäessään 22 vuotta. Tällä perusteella tuli vireille 22 ilmoitusta ennen 1.9.2011.
- Entinen Suomen kansalainen, joka oli Suomen kansalaisuuden menetettyään ollut keskeytyksettä toisen Pohjoismaan kansalainen. Hän sai kansalaisuuden ilmoituksesta muutettuaan Suomeen. Tällä perusteella ilmoituksia tuli ennen 1.9.2011 vireille 34 (2010: 59).
- Muu entinen Suomen kansalainen asuttuaan Suomessa yhteensä vähintään 10 vuoden ajan, joista vähintään kaksi viimeistä vuotta keskeytyksettä ennen ilmoituksen tekemistä. Tällä perusteella ilmoituksia tuli ennen 1.9.2011 vireille 19 (2010: 43).

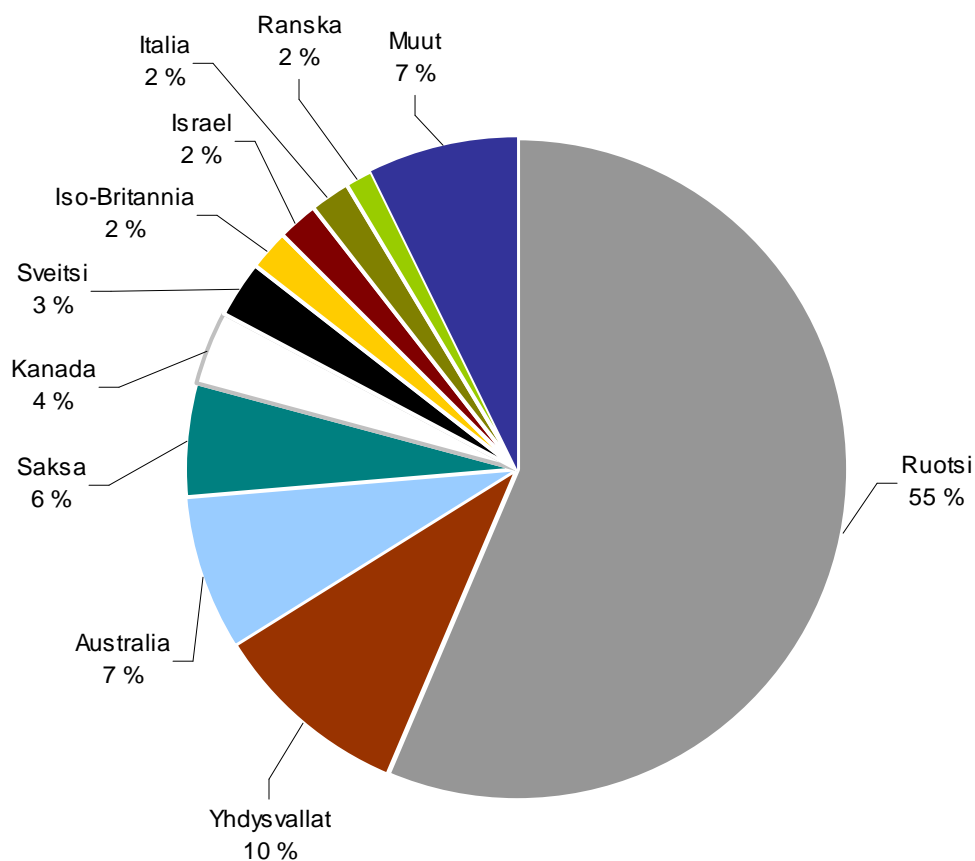
Vuonna 2011 vireille tulleet entisen Suomen kansalaisen ilmoitukset jakautuivat hakijoiden kansalaisuuden mukaan seuraavasti:

**Entisen Suomen kansalaisen kansalaisuusilmoitukset vuonna 2011
(henkilömäärä)**

Entisen Suomen kansalaisen kansalaisuusilmoitukset	2011
Ruotsi	143
Yhdysvallat	25
Australia	19
Saksa	14
Kanada	9
Sveitsi	7
Iso-Britannia	5
Israel	5
Italia	5
Ranska	4

Entisen Suomen kansalaisen kansalaisuusilmoitukset vuonna 2011 (hakijakansalaisuudet)

2.3. Vapautumishakemukset

Hakemuksia Suomen kansalaisuudesta vapautumiseksi pantiin vireille 50 (2010: 19).

2.4. Kansalaisuusaseman määrittämiset

Vuonna 2011 kansalaisuusaseman määrittämiset vähenivät 37 % verrattuna vuoteen 2010. Vuonna 2011 vireille tuli yhteensä 1 139 määrittämisasiä (2010: 1 817). Vähenemiseen vaikutti merkittävästi se, että Suomessa syntyneiden ulkomaalaisten vanhempien lasten määrittämisasiöissa siirryttiin käsittelyyn, jossa käsiteltäviksi tulevista asioista karsittiin pois ne määrittämispöyynöt, joissa ei ollut enää määrittämistarvetta.

3. Ratkaistut kansalaisuusasiat

3.1. Kansalaisuushakemukset

Ajalla 1.1.–31.12.2011 tehtiin ratkaisuja kansalaisuushakemuksiin seuraavasti:

Ratkaistut hakemukset	2011	2010	Muutos %
Hakijamäärä	4 525	4 472	+ 1,2 %

Päätöksistä 91,6 % oli myönteisiä (2010: 93,5 %).

Myönteiset ratkaisut	2011	2010	Muutos %
Hakijamäärä	4153	3961	+ 4,8 %

Päätöksistä 5,1 % oli kielteisiä (2010: 4,8 %).

Kielteiset ratkaisut	2011	2010	Muutos %
Hakijamäärä	231	229	+ 0,9 %

Loput 3,3 % päätöksistä olivat raukeamis- ja peruuttamispäätöksiä.

3.2. Kansalaisuusilmoitukset

Ajalla 1.1.–31.12.2012 tehtiin ratkaisuja kansalaisuusilmoituksiin seuraavasti:

Ratkaistut ilmoitukset	2011	2010	Muutos %
Hakijamäärä	686	2189	- 68,7 %

Myönteisen ilmoituspäätöksen sai 641 henkilöä eli 93,4 % päätöksen saaneista. Vuonna 2010 myönteisen päätöksen sai 1946 henkilöä eli 89,4 % päätöksen saaneista.

Kielteisen päätöksen sai 16 henkilöä eli 2,3 % päätöksen saaneista. Vuonna 2010 kielteisen päätöksen sai 76 henkilöä eli 3,1 % päätöksen saaneista.

Loput 4,2 % päätöksistä olivat tutkimattajättämis- ja raukeamispäätöksiä.

Ratkaistut ilmoitukset jakaantuivat hakuperusteen mukaan seuraavasti (koskee henkilömääriä):

Ilmoitustyyppi	2011	2010	Muutos %
Nuori henkilö	215	166	+ 29,5 %
Suomalaisen isän au-lapsi	100	74	+ 35,1 %
Syntyperäinen pohjoismaalainen	90	46	+ 95,7 %
Pohjoismaan kansalainen, entinen Suomen kansalainen	54	52	+ 3,8 %
Entinen Suomen kansalainen*	221	1835	- 88,0 %
Ottolapsi	5	7	- 28,6 %

* Entisiin Suomen kansalaisiin sisältyvät myös ne entiset Suomen kansalaiset ja nykyisen tai entisen Suomen kansalaisen jälkeläiset, jotka saivat kansalaisuuden vuoden 2003 kansalaisuuslain siirtymäsäännöksen mukaisella kansalaisuusilmoituksella (2011: 37, 2010: 1787). Näiden ilmoitukset oli pantu vireille ajoissa siirtymäsäännöksen perusteella, mutta ne olivat tulleet Maahanmuuttovirastoon vasta vuoden 2010 aikana. Vuoden 2011 lukuun sisältyy lisäksi 32 sellaista entistä Suomen kansalaista, jotka olivat menettäneet Suomen kansalaisuuden 22-vuotiaana riittämättömän yhteyden perusteella.

3.3. Vapautumishakemukset

Suomen kansalaisuudesta voi vapautua hakemuksella. Myönteisen päätöksen saaminen edellyttää, että hakijalla on jo jokin toinen kansalaisuus Suomen kansalaisuuden lisäksi tai että hän on hakemassa toisen valtion kansalaisuutta. Viimeksi mainituissa tapauksissa myönteinen päätös sisältää ehdon, jonka mukaan hakijan on toimitettava määräajassa tieto vieraan valtion kansalaisuuden saamisesta Maahanmuuttovirastoon.

Vapautumishakemuksia ratkaistiin yhteensä 76 (2010: 38). Kaikki vapautumishakemukset ratkaistiin myönteisesti.

3.4. Kansalaisuusaseman määrittämiset

Kansalaisuusaseman määrittämiä ratkaistiin vuonna 2011 yhteensä 1 500 (2010: 1 428).

4. Käsittelyajat

Kansalaisuushakemusten keskimääräiset käsittelyajat ovat lyhentyneet vuonna 2011 edelleen aikaisempiin vuosiin verrattuna. Vuonna 2011 kansalaisuushakemusten keskimääräinen käsittelyaika oli 373 vuorokautta, kun se vuonna 2010 oli 385 vuorokautta. Vuosien 2011 ja 2010 käsittelyajat eivät ole täysin vertailukelpoisia. Vuoden 2011 käsittelyaika sisältää myös poliisiviranomaisen hakemuksen vierelepanoon kuluvaan ajan, joka on noin 30 vuorokautta.

Nopeimmin ratkaistujen kansalaisuushakemusten 10 prosentin osalta keskimääräinen käsittelyaika oli 75 vuorokautta (2010: 63). Hitaimmin ratkaistujen 10 prosentin osalta käsittelyaika oli 903 vuorokautta (2010: 760). Nopeimmin ja hitaimmin käsiteltyjen välillä olevan 80 prosentin osalta keskimääräinen käsittelyaika oli 344 vuorokautta (2010: 385).

Kansalaisuusilmoitusten keskimääräinen käsittelyaika vuonna 2011 oli 110 vuorokautta. Edeltävänä vuonna keskimääräinen käsittelyaika oli 445 vuorokautta.

Käsittelyaika oli vuonna 2010 merkittävästi pidempi sen vuoksi, että käsiteltävänä oli tuolloin puutteellisia siirtymäsäännösilmoituksia, joihin hakijoilta odotettiin selvitystä. Kansalaisuuslain siirtymäsäännös oli voimassa 1.6.2003–31.5.2008. Sen mukaan henkilö, joka oli menettänyt Suomen kansalaisuuden esimerkiksi saadessaan jonkin toisen valtion kansalaisuuden, pystyi hakemaan sitä takaisin ilmoitusmenettelyllä ilman, että hänen täytyi muuttaa Suomeen. Mahdollisuus tarjottiin myös entisten ja nykyisten Suomen kansalaisten jälkeläisille, vaikka heillä ei kansalaisuutta olisi koskaan ollut.

5. Yhteenveto: Suomen kansalaisuuden saaneet

Suomen kansalaisuus myönnettiin vuonna 2011 yhteensä 4 794 henkilölle. Myönteisten ja kielteisten päätösten jakautuminen käy ilmi seuraavasta taulukosta:

Päätöksen Suomen kansalaisuudesta saaneet vuonna 2011 (henkilömäärä)

Vuosi 2011	Myönteinen	Kielteinen
Hakemuksesta	4153	231
Ilmoituksesta	641	16
Yhteensä	4794	247

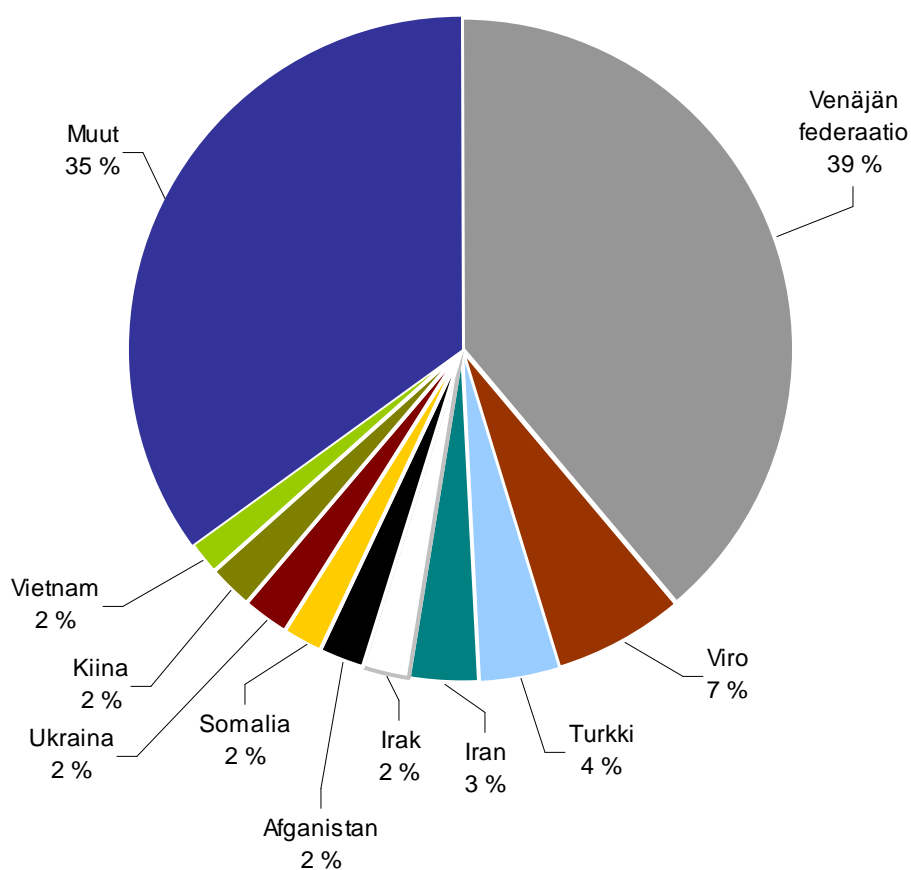
Myönteiset päätökset kansalaisuushakemuksiin jakoutuivat vuonna 2011 hakijoiden kansalaisuuden mukaan seuraavasti²:

² Aikaisemmissa tilastokatsauksissa kansalaisuushakemusten hakijaryhmien TOP 10:ssä on ollut myös entisen Jugoslavian kansalaiset, joihin on sisällynyt nykyisen Kosovon, Montenegron ja Serbian kansalaisia. Nämä hakijat on esitetty aiemmin yhtenä ryhmänä sen vuoksi, että heillä ei ole kansallista passia mutta on tiedossa, että he ovat entisen Jugoslavian kansalaisia.

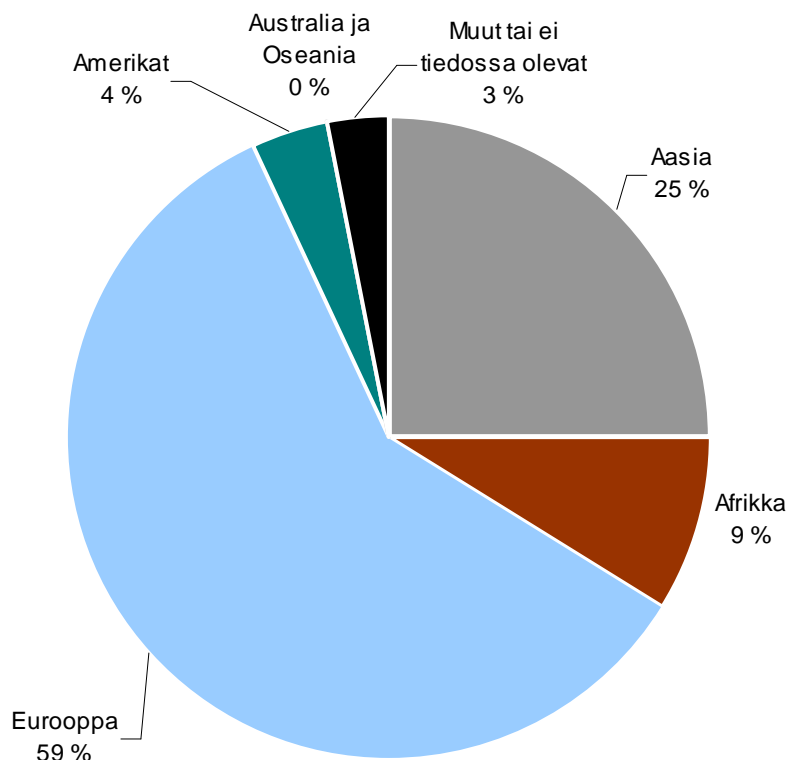
Myönteiset hakemuspäätökset vuonna 2011, TOP 10 -kansalaisuudet (henkilömäärä)

Kansalaisuushakemukset	Myönteinen
Venäjän federaatio	1 609
Viro	271
Turkki	159
Iran	136
Irak	96
Afganistan	95
Somalia	80
Ukraina	91
Kiina	83
Vietnam	78

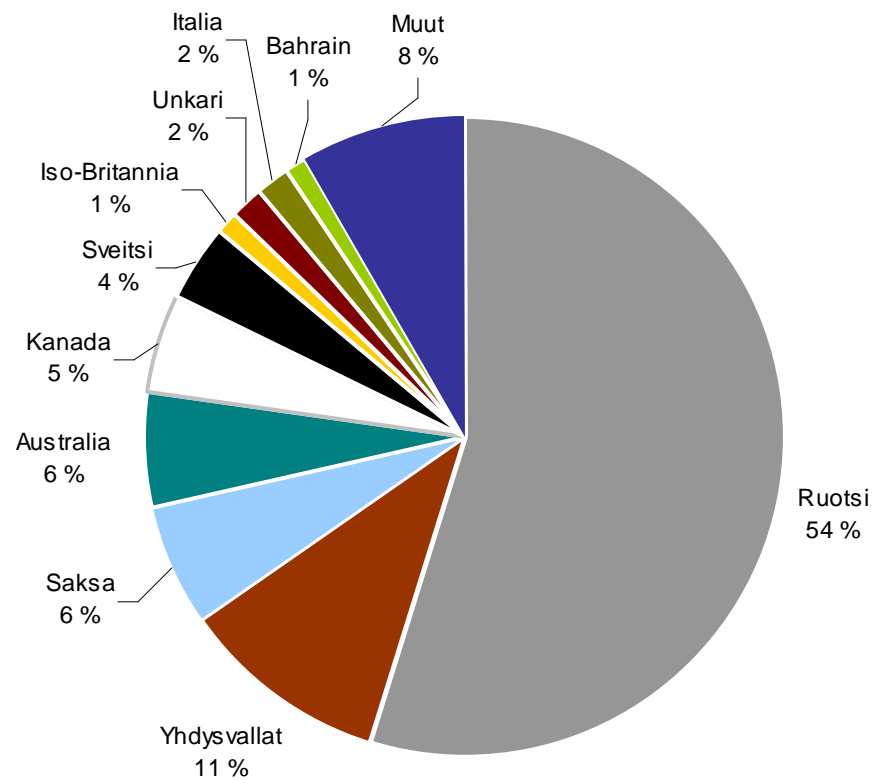
Suomen kansalaisuuden hakemuksesta saaneet vuonna 2011 maanosittain jaoteltuna

Myönteiset päätökset entisen Suomen kansalaisen kansalaisuusilmoitukseen jakautuivat vuonna 2011 hakijoiden kansalaisuuden mukaan seuraavasti:

Päätökset entisen Suomen kansalaisen ilmoitukseen vuonna 2011, TOP 10 -kansalaisuudet (henkilömäärä)

Entisen Suomen kansalaisen kansalaisuusilmoitukset	Myönteinen
Ruotsi	98
Yhdysvallat	19
Saksa	11
Australia	10
Kanada	9
Sveitsi	7
Iso-Britannia	2
Unkari	3
Italia	3
Bahrain	2

Lähde: Ulkomaalaisasioiden sähköinen asiankäsittelyjärjestelmä UMA